

Kommunereform, utredningens fase 1

*Orientering om
status i arbeidet
26/2-15*

Opplegg for kvelden

18.00 Presentasjon av oppdrag, funn og status i arbeidet
(v Rådmann Dag W. Eriksen)

18.45 Dette er vi opptatt av i fremtidens Hvalersamfunn
(v noen sentrale Hvalerpolitikere)

19.00 Spørsmål og dialog
Hva er viktig for dere i fremtidens Hvalersamfunn?
Hvordan bør kommunen være tilstede for deg i fremtiden?

20.00 Avslutning

Hva skal jeg formidle til dere:

- Oppdraget – pliktig å utrede egen robusthet og eventuell mulighet for sammenslåing
- Prosessen i Hvaler kommune - vi følger stort sett framdriftsplanen
- Våre funn så langt – fokus på:
 - Tjenesteyting
 - Samfunnsutvikling
 - Myndighetsutøvelse
 - Demokratisk arena
 - Økonomisk soliditet
- Veien videre og hvordan blir innbyggerne involvert
- Spørsmål og dialog

Stortingets oppdrag til alle kommunene

1. Kommunene skal først gjennomføre en vurdering av om de oppfyller forventningene som Stortinget har til «**robuste**» kommuner.
2. I tilfeller hvor kommunene ikke oppfyller forventningene, skal kommunene vurdere sammenslåing med andre kommuner, slik at det kan dannes en ny kommune som er mer «robust».

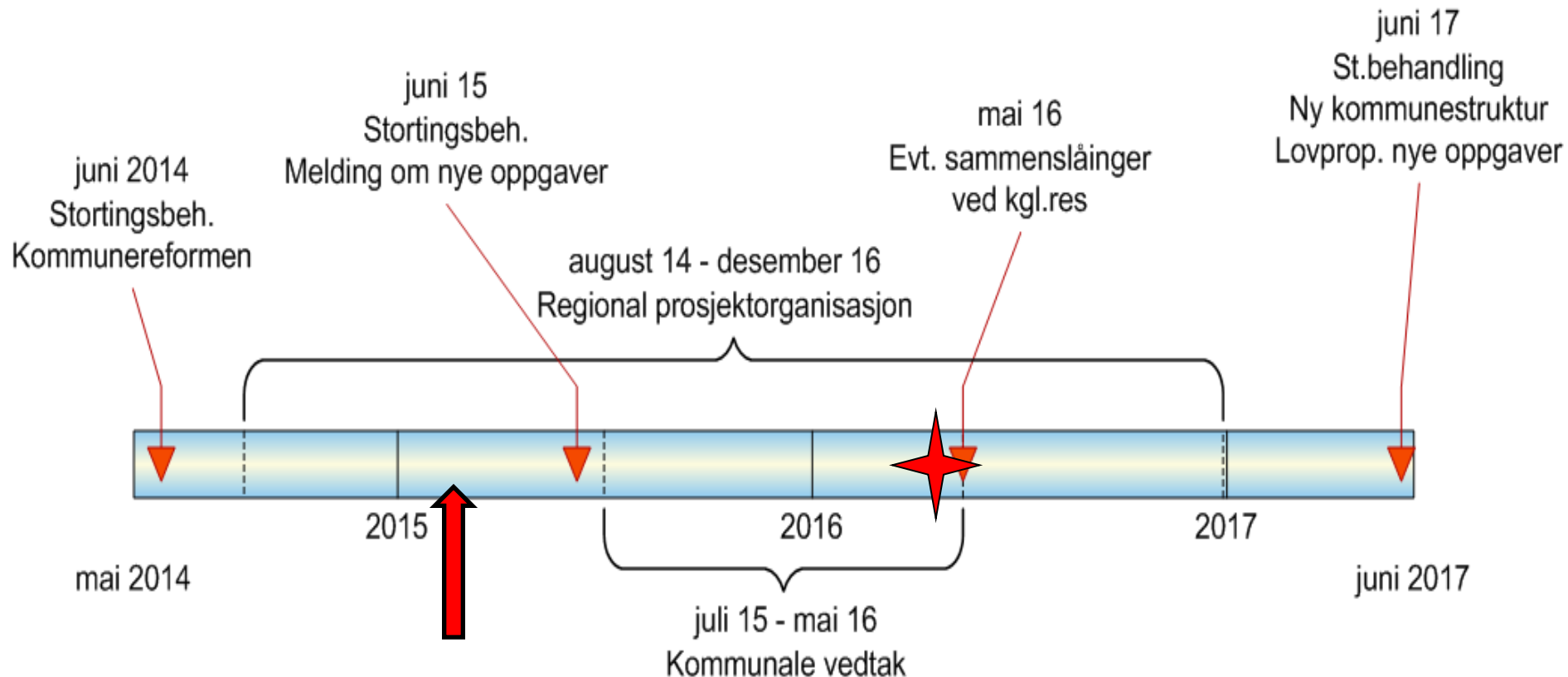
Kriteriene for «robusthet» fremgår av kommuneproposisjonen 2015, behandlet i Stortinget i juni 2014.

NB! Kriteriene ivaretar ikke bare lokale, men også regionale og nasjonale hensyn.

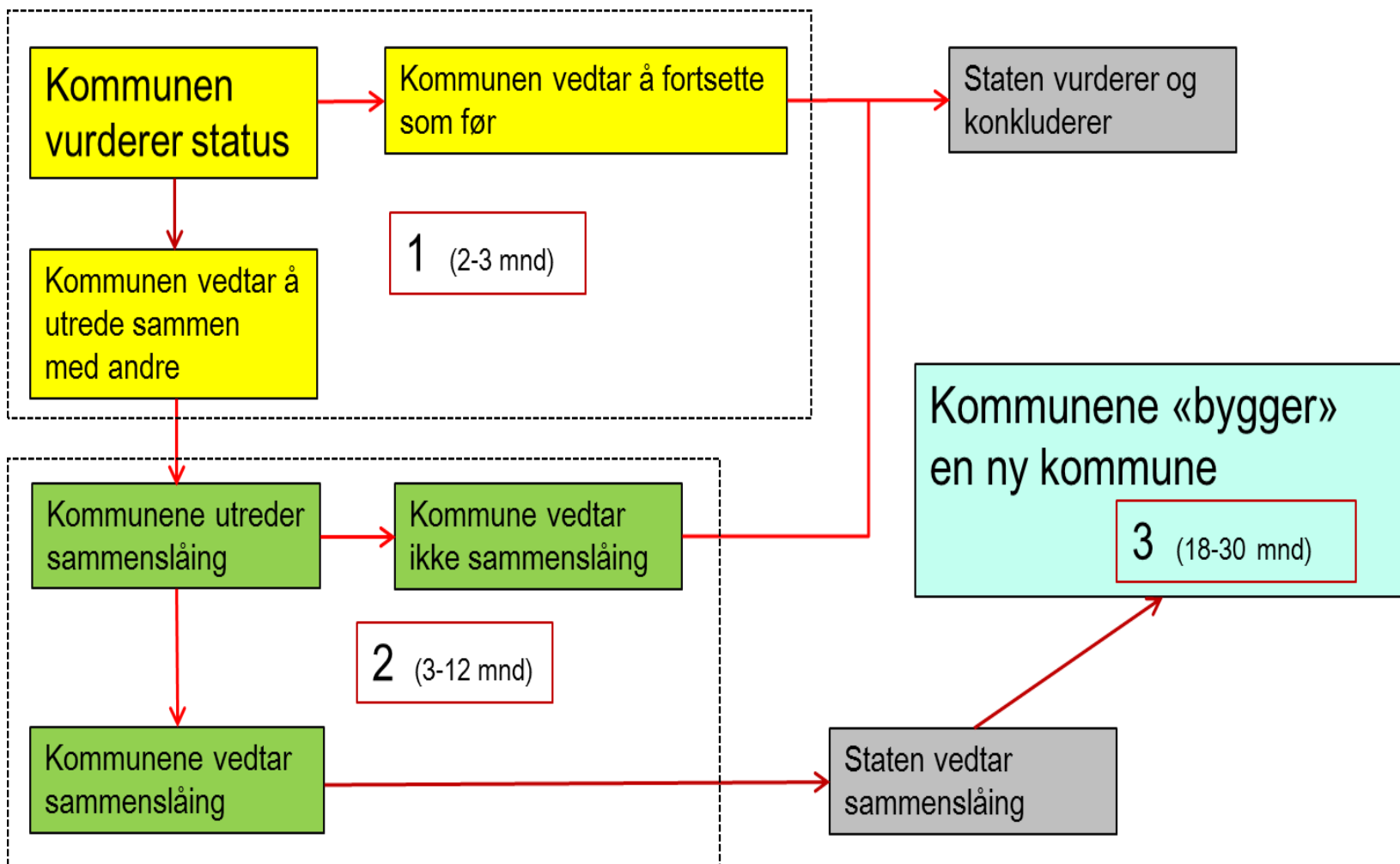
Kommunereformen - prosessen

Vi har en god administrativ dialog mellom kommunene.
Hovedfokus er å gjøre rede for vår egen robusthet. Målet er å holde regjeringens tidsplan!

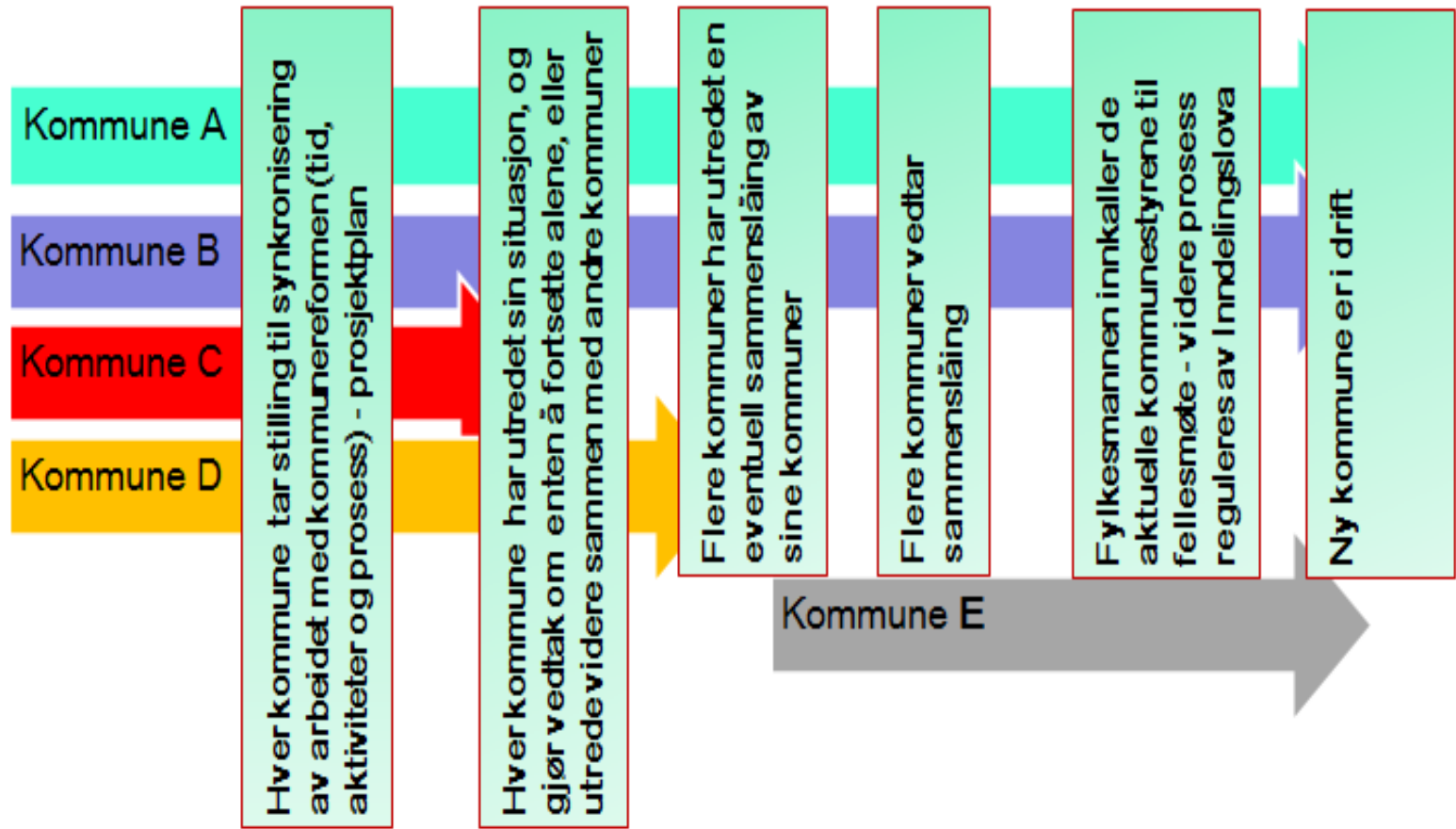
Hvaler kommune

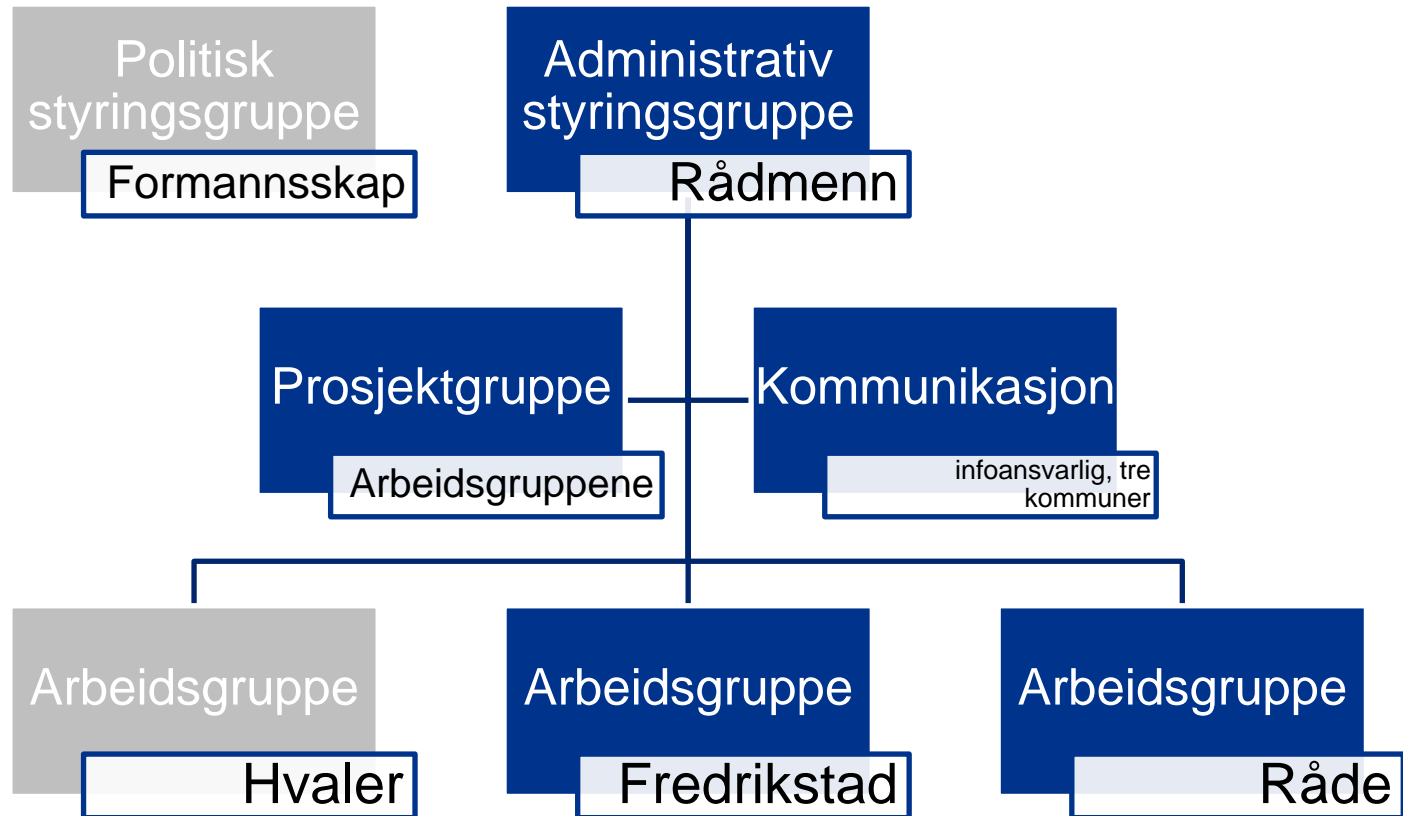
En fleksibel prosess i ulike faser:

1

Hvordan arbeidet er organisert:

Hvor er vi i prosessen?

Utredningsarbeid

- Internt for Hvaler
- I samarbeid med andre

Prosesser for medvirkning

- Regionrådet (++)
- Utkast på web-siden
- Åpent møte

Utredning, analyse ferdigstilles

- Politisk behandling 26/3 på Hvaler og 30/4 i Fredrikstad

Hvaler kommune

Viktige milepæler:

26. Februar: åpent møte Hvaler

2. mars: Endelig utkast legges ut på hjemmesiden

11. mars: Workshop med utvidet regionråd

Har også med: Rakkestad, Halden, Råde

12. mars: behandling i formannskapet

24. mars: Åpent møte i Fredrikstad

26. mars: Behandling i kommunestyret

Politisk prosess i Fredrikstad:

23. april: Sak til Formannskapet

30. april: Sak til Bystyret

Er Hvaler skodd for fremtiden som egen kommune?

- Utreder *status, utfordringer og muligheter*.

Kommunen som:

- Samfunnsutvikler
- Tjenesteprodusent
- Myndighetsutøver
- Demokratisk arena

Vår samlede:

- Økonomisk soliditet

Hvaler kommune

Status – muligheter og utfordringer

- Hvaler kommune som tjenesteleverandør

Oppvekst:

- Hvaler kommune har en skolestruktur som klarer en viss økning i elevtall men som krever investeringer på både kort og lang sikt
- Barnehagene våre er skodd for fremtiden men det ligger noen utfordringer i den økonomiske håndteringen. Viktig faktor i lokalsamfunn.
- Innenfor tjenester for barn og unge har vi god kapasitet og vi leverer god kvalitet. Dette vil vi kunne fortsette å gjøre som egen kommune.

Innenfor oppvekstområdet vil med andre ord nærhet være viktig uansett kommunal organisering. På lang sikt kan kommunesammenslåing bety noe for utviklingen av skolestrukturen (avhengig av våre egne strukturvalg) og for plassering av barnehagene.

Hvaler kommune

Status – muligheter og utfordringer

- Hvaler kommune som tjenesteleverandør

Helse og Velferd:

- Innenfor omsorg vil vi trolig få en demografiutvikling som krever økt antall sykehjemsplasser og økt fokus på hjemmehjelp. Det er en utfordring at vi vokser fortere enn resten av kommune Norge.
- Nav er godt forankret i lokalsamfunnet, har tilstrekkelig kapasitet og leverer god kvalitet.
- Tjenester for funksjonshemmede har etter nybygg en kapasitet og en kvalitet som er godt rigget for fremtiden.

Store deler av tjenestene våre på dette området vil uansett kommunal organisering måtte tilbys i lokalsamfunnet. Nærheten til Nav vil eventuelt kunne endres noe i en større kommune.

Hvaler kommune

Status – muligheter og utfordringer

- Hvaler kommune som tjenesteleverandør

Kommunal teknikk og Areal og byggesak:

- Kommunal teknikk tilbyr i stor grad tjenester som vil bli liggende i kommunen (VAR). Som egen kommune vil vi måtte fortsette investeringene men vi har så langt en meget godt utbygd infrastruktur.
- Areal og byggesak er «unormalt» stor i forhold til antall innbyggere. Det er et stort press på tjenestene selv om disse i stor grad er selvfinansiert.

Innenfor kommunal teknikk vil vi ha en del samordningsgevinster i en større kommune men levere stort sett de samme tjenestene lokalt. Areal og byggesak vil naturlig dra nytte av å bli en del av en større enhet.

Status – muligheter og utfordringer

- Hvaler kommune som samfunnsutvikler
 - **Arealpolitikk og infrastruktur**
Vern viktigere enn utvikling? lokale vs regionale hensyn i arealpolitikken, pondus innen samferdsel?
 - **Næringsutvikling og sysselsetning**
Knapphet på næringsareal, tenke helhet men satse på nisjer, hvilken rolle klarer en liten kommune ta? boplikt og stedsutvikling, pendling
 - **Levekår og folkehelse**
Bra levekår på Hvaler, små ift folkehelse. Tilgang til midler og den demografiske utviklingen vil være førende fremover.
 - **Miljø og klima**
Ligger langt fremme på Smart energy men har store utfordringer ift helhetlig robust håndtering
 - **Kultur og natur**
Få virkemidler og store oppgaver. Lite rom for utvikling og ivaretagelse
 - **Lokalsamfunn og identitet**
Flere mindre lokalsamfunn og en delt identitet
 - **Beredskap og krisehåndtering**
Beredskap er en stor utfordring for Hvaler kommune men krisehåndtering er ofte et nasjonalt ansvar

Innenfor samfunnsutviklingsområdet ser vi mange fordeler av å være en del av en større enhet når det gjelder kommunens rolle som utvikler. For Hvaler kommune vil vern fortsatt være viktig uansett størrelse på kommunen.

Hvaler kommune

Status – muligheter og utfordringer

- Hvaler kommune som myndighetsutøver

- Hvaler kommune håndterer rollen som myndighetsutøver godt i lys av forvaltningsloven, offentlighetsloven, barnevernsloven og sosialhjelpsloven. Kommunens størrelse medfører en god oversikt.
- Hvaler kommune har en stor utfordring i håndteringen av plan- og bygningsloven med store oppgaver på tross av vår størrelse

Det er trolig mest å hente på rollen som myndighetsutøver innenfor plan- og bygningsloven i en større kommune.

- Hvaler kommune som demokratisk arena

- Hvaler har aktive politikere, men vi sliter med rekruttering på lik linje med andre kommuner. Stort fokus på lokal utvikling og identitet og det er kort vei fra innbygger til politikk. Habilitetsproblematikk er en faktor å ta hensyn til

I en større kommune vil det naturlig bli lengre avstand fra innbygger til politikerne. Den lokale identiteten vil bli viktigere og man vil trolig se et større engasjement for lokalt viktige saker.

Status – muligheter og utfordringer

- **Økonomisk soliditet**
 - **Skatt**
Boplikt og demografisk utvikling
 - **Rammetilskudd**
Nye oppgaver, ressurskrevende brukere, øremerking, pålegg og tilsyn
Småkommunetilskudd som del av ramma?
 - **Eiendomsskatt og gebyrer**
Lite rom for å øke, må heller jobbe for å redusere
 - **Lånegjeld**
Lavere enn landsgjennomsnittet (og Fredrikstad), står overfor store investeringer som kan endre noe på bildet. Vi har liten egenkapitalevne.
 - **Fond og økonomisk buffer**
Tar tid å bygge fond, fokus på å gi rom for investeringer

Det er mange faktorer som peker i retning av at det blir tøffere å være en liten kommune i årene som kommer. Avklaring av boplikt blir en sentral faktor. Det samme blir eventuelle endringer i rammetilskuddet (og opprettholdelsen av dette etter stortingsvalget). Viktige investeringer krever mye av en liten kommune ift eksisterende driftsrammer.

Hva har Fredrikstad kommune sagt så langt:

• Noen samfunnsområder peker seg ut:

- Areal og samferdsel
- Miljø og klima, forvaltning av naturressurser
- Næringsliv og sysselsetting

- Demokratiutvikling:
Lokalsamfunnsmodellen

Klare gevinster på samarbeid

Stor interesse for dette.

Hva er rådmannens foreløpige oppsummering?

- Hvaler kommune leverer gode tjenester på tross av sin størrelse og vil trolig kunne gjøre dette også i fremtiden
- Samfunnsutviklingen vil nyte godt av en større kommune men det er ingen umulighet å ivareta den rollen også i fremtiden. Et økt samarbeid må nok til uansett.
- Hvalersamfunnet er utsatt og trenger en god myndighetsutøvelse. Her er det trolig noe å hente i en større enhet.
- Den demokratiske arenaen vil se helt annerledes ut i en større kommunal enhet. Dette får ulike konsekvenser for Hvaler.
- Den økonomiske soliditeten peker i retning av større sårbarhet som liten kommune i årene som kommer.

Selv om vi i dag er ganske robuste bør vi gå videre for å se nærmere på hva en sammenslåing vil kunne bety i praksis!

Opplegg for kvelden

18.00 Presentasjon av oppdrag, funn og status i arbeidet
(v Rådmann Dag W. Eriksen)

18.45 Dette er vi opptatt av i fremtidens Hvalersamfunn
(v noen sentrale Hvalerpolitikere)

19.00 Spørsmål og dialog
Hva er viktig for dere i fremtidens Hvalersamfunn?
Hvordan bør kommunen være tilstede for deg i fremtiden?

20.00 Avslutning

Opplegg for kvelden

18.00 Presentasjon av oppdrag, funn og status i arbeidet
(v Rådmann Dag W. Eriksen)

18.45 Dette er vi opptatt av i fremtidens Hvalersamfunn
(v noen sentrale Hvalerpolitikere)

19.00 Spørsmål og dialog
Hva er viktig for dere i fremtidens Hvalersamfunn?
Hvordan bør kommunen være tilstede for deg i fremtiden?

20.00 Avslutning

Hvaler kommune

Takk for i kveld!

